

Основи кримінального процесу

У навчальному посібнику висвітлено основні інститути кримінального процесу України. Розглянуто структуру кримінального процесу, проаналізовано його засади, особливості процесуальних інститутів. Теоретичний матеріал має практичну спрямованість, що дає змогу сформувати системне бачення кримінального процесу як цілісного правового явища.

Видання відповідає програмі навчальної дисципліни «Основи кримінального процесу» та призначене для здобувачів вищої освіти, викладачів, юристів-практиків і всіх, хто цікавиться кримінальним процесуальним правом.

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Навчальний посібник

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
заслуженого юриста України О. В. Таран*

Видавничий центр “Кафедра”
Київ – 2026

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Національної академії внутрішніх справ
(протокол від 30 грудня 2025 року № 25/4-9)*

Колектив авторів:

Таран О. В., доктор юридичних наук, професор; **Тарасенко О. С.**, доктор юридичних наук, професор; **Чернявський С. С.**, доктор юридичних наук, професор; **Удалова Л. Д.**, доктор юридичних наук, професор; **Шумейко Д. О.**, доктор юридичних наук, професор; **Іваницький С. О.**, доктор юридичних наук, доцент; **Василинчук В. І.**, доктор юридичних наук, професор; **Зайка С. О.**, кандидат юридичних наук, доцент; **Кулик М. Й.**, кандидат юридичних наук, доцент; **Кравець Ю. І.**, доктор філософії; **Мельник О. В.**, кандидат юридичних наук, доцент; **Римарчук О. В.**, кандидат юридичних наук, доцент; **Соловійов Е. П.**, кандидат юридичних наук, доцент; **Терещенко Ю. В.**, кандидат юридичних наук, доцент; **Хабло О. Ю.**, кандидат юридичних наук, доцент; **Чурикова І. В.**, кандидат юридичних наук, доцент; **Симчук А. С.**, **Галевич Р. В.**

Рецензенти:

Артем Шевчишен – заступник начальника Головного слідчого управління – начальник управління організації роботи та методичного забезпечення Національної поліції України, доктор юридичних наук, професор;

Юлія Черноус – професор кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Основи кримінального процесу: Навч. посіб. / О. В. Таран, О. С. Тарасенко, О 72 С. С. Чернявський та ін. За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. В. Таран. – Київ: Видавничий центр «Кафедра», 2026. – 432 с.

ISBN 978-966-370-276-6

У навчальному посібнику висвітлено основні інститути кримінального процесу України. Розглянуто структуру кримінального процесу, проаналізовано його засади, особливості процесуальних інститутів. Теоретичний матеріал має практичну спрямованість, що дає змогу сформуванню системне бачення кримінального процесу як цілісного правового явища.

Видання відповідає програмі навчальної дисципліни «Основи кримінального процесу» та призначене для здобувачів вищої освіти, викладачів, юристів-практиків і всіх, хто цікавиться кримінальним процесуальним правом.

УДК 343.13(07)

ISBN 978-966-370-276-6

© Національна академія внутрішніх справ, 2026
© Видавничий центр «Кафедра», 2026

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	15
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	16
Тема 1. ПОНЯТТЯ, СУТЬ І ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	17
1.1. Поняття кримінального процесу	17
1.2. Історичні форми кримінального процесу	18
1.3. Завдання кримінального провадження	19
1.4. Стадії кримінального провадження та їх система	20
1.5. Кримінальна процесуальна форма та її значення	26
1.6. Кримінальні процесуальні функції	28
1.7. Кримінальні процесуальні правовідносини	29
1.8. Кримінальні процесуальні гарантії	30
1.9. Поняття та види кримінальних процесуальних документів	31
<i>Питання для самоконтролю</i>	<i>40</i>
Тема 2. ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	41
2.1. Поняття та значення засад кримінального провадження	41
2.2. Класифікація засад кримінального провадження	41
2.3. Засади кримінального провадження, закріплені в Конституції України	42
2.4. Інші засади кримінального провадження	57
<i>Питання для самоконтролю</i>	<i>59</i>
Тема 3. УЧАСНИКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	61
3.1. Поняття учасників кримінального провадження та їх класифікація	61
3.2. Права й обов'язки суду, слідчого судді, присяжного	63
3.3. Прокурор і його повноваження	66
3.4. Слідчий та керівник органу досудового розслідування, їхні права й обов'язки	68
3.5. Дізнавач, керівник органу дізнання та їхні повноваження	71
3.6. Оперативні підрозділи, їхні повноваження	73
3.7. Правовий статус підозрюваного, обвинуваченого	74
3.8. Захисник, його процесуальний статус	76
3.9. Потерпілий, його права й обов'язки	79
3.10. Заявник, його правовий статус	80

3.11. Цивільний позивач і цивільний відповідач, їхній правовий статус.....	81
3.12. Представники потерпілого, цивільного позивача та цивільного відповідача.....	82
3.13. Законний представник у кримінальному провадженні.....	83
3.14. Представник юридичної особи, щодо якої здійснюють провадження.....	84
3.15. Третя особа, щодо майна якої вирішують питання про арешт, як учасник кримінального провадження.....	85
3.16. Свідок, його правовий статус.....	85
3.17. Перекладач, його правовий статус.....	87
3.18. Експерт, його права й обов'язки.....	88
3.19. Спеціаліст, його права й обов'язки.....	90
3.20. Понятий, його права й обов'язки.....	92
3.21. Відводи в кримінальному провадженні.....	93
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>94</i>

Тема 4. ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....96

4.1. Поняття, сутність і значення кримінального процесуального доказування.....	96
4.2. Предмет, межі та суб'єкти доказування в кримінальному процесі.....	97
4.3. Елементи процесу доказування.....	98
4.4. Докази в кримінальному провадженні, їх класифікація.....	101
4.5. Процесуальні джерела доказів: види та характеристика.....	102
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>109</i>

Тема 5. ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....110

5.1. Заходи забезпечення кримінального провадження: поняття та види.....	111
5.2. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.....	112
5.3. Виклик слідчим, дізнавачем, прокурором, судовий виклик.....	114
5.4. Привід: підстави та порядок застосування.....	117
5.5. Накладення грошового стягнення як захід забезпечення кримінального провадження.....	119
5.6. Тимчасове обмеження в користуванні спеціальним правом.....	120
5.7. Відсторонення від посади.....	121
5.8. Відсторонення судді від здійснення правосуддя.....	123
5.9. Тимчасовий доступ до речей і документів.....	124

5.10. Тимчасове вилучення майна.....	127
5.11. Арешт майна в кримінальному провадженні.....	130
5.12. Поняття та види запобіжних заходів.....	134
5.13. Мета й підстави застосування запобіжних заходів.....	137
5.14. Загальний порядок застосування, зміни та скасування запобіжних заходів.....	139
5.15. Зміна чи скасування запобіжного заходу.....	144
5.16. Особисте зобов'язання.....	146
5.17. Особиста порука.....	147
5.18. Застава як запобіжний захід.....	149
5.19. Домашній арешт.....	152
5.20. Тримання під вартою.....	155
5.21. Строки тримання під вартою та порядок їх продовження.....	157
5.22. Поняття та види затримання в кримінальному процесі.....	159
5.23. Затримання уповноваженою службовою особою.....	160
5.24. Законне затримання.....	165
5.25. Затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу.....	166
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>168</i>

Тема 6. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....170

6.1. Досудове розслідування: поняття, завдання та форми.....	170
6.2. Загальні положення досудового розслідування.....	171
6.3. Початок досудового розслідування.....	172
6.4. Підслідність кримінальних проваджень.....	174
6.5. Об'єднання та виділення матеріалів досудового розслідування.....	175
6.6. Місце проведення досудового розслідування.....	177
6.7. Строки досудового розслідування.....	178
6.8. Розгляд клопотань під час досудового розслідування.....	179
6.9. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення, недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.....	180
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>181</i>

Тема 7. СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ.....182

7.1. Поняття слідчих (розшукових) дій та їх система.....	182
7.2. Класифікація слідчих (розшукових) дій.....	183
7.3. Загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.....	185
7.4. Допит: поняття, види, процесуальний порядок проведення.....	186
7.5. Одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб.....	189
7.6. Особливості допиту малолітньої або неповнолітньої особи.....	190

7.7. Пред'явлення для впізнання: поняття, види та процесуальний порядок проведення	190
7.8. Обшук: поняття, види та процесуальний порядок проведення	192
7.9. Огляд: поняття, види, процесуальний порядок проведення	196
7.10. Огляд трупа: поняття та процесуальний порядок проведення	197
7.11. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією: поняття та процесуальний порядок проведення	197
7.12. Слідчий експеримент: поняття та процесуальний порядок проведення	198
7.13. Освідування особи: поняття та процесуальний порядок проведення	199
7.14. Підстави проведення експертизи та порядок залучення експерта	200
7.15. Зняття показань технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису: поняття та процесуальний порядок проведення	203
7.16. Негласні слідчі (розшукові) дії та їх види	204
<i>Питання для самоконтролю</i>	205
Тема 8. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ	207
8.1. Поняття та сутність повідомлення про підозру в кримінальному провадженні	207
8.2. Значення повідомлення про підозру в кримінальному провадженні	210
8.3. Підстави повідомлення про підозру	212
8.4. Вимоги до змісту та форми письмового повідомлення про підозру	213
8.5. Вручення письмового повідомлення про підозру	215
8.6. Підстави та процесуальний порядок зміни повідомлення про підозру	219
8.7. Особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб	220
<i>Питання для самоконтролю</i>	222
Тема 9. ЗУПИНЕННЯ І ВІДНОВЛЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	223
9.1. Поняття, підстави й умови зупинення досудового розслідування	223
9.2. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування	225
9.3. Розшук підозрюваного	226
9.4. Відновлення досудового розслідування	228
<i>Питання для самоконтролю</i>	229

Тема 10. ЗАКІНЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	230
10.1. Поняття і форми закінчення досудового розслідування	230
10.2. Підстави та процесуальний порядок закриття кримінального провадження	230
10.3. Процедура звернення до суду з обвинувальним актом	233
10.4. Направлення до суду клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності	235
10.5. Процесуальний порядок звернення до суду з клопотанням про застосування примусових заходів виховного характеру.....	236
10.6. Звернення до суду з клопотанням про застосування примусових заходів медичного характеру	237
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>237</i>
Тема 11. ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	239
11.1. Поняття та загальна характеристика спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень	239
11.2. Процесуальний порядок спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень	240
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>242</i>
Тема 12. ОСОБЛИВОСТІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ.....	244
12.1. Загальні особливості досудового розслідування кримінальних проступків.....	244
12.2. Процесуальний порядок затримання уповноваженою службовою особою особи, яка вчинила кримінальний проступок	247
12.3. Процесуальний порядок вилучення речей і документів у кримінальних провадженнях про кримінальні проступки.....	248
12.4. Спрощене провадження щодо кримінальних проступків	249
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>250</i>
Тема 13. СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ В ПЕРШІЙ ІНСТАНЦІЇ.....	251
13.1. Поняття, сутність і значення підготовчого провадження	251
13.2. Загальні засади судового розгляду	253
13.3. Межі судового розгляду	258
13.4. Процедура судового розгляду	259
13.5. Види судових рішень	261
13.6. Види, структура та зміст вироку	261
13.7. Ухвала суду, її зміст	263
13.8. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції	263
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>266</i>

Тема 14. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ.....	268
14.1. Загальна характеристика апеляційного провадження	268
14.2. Предмет апеляційного оскарження	268
14.3. Суб'єкти апеляційного оскарження	269
14.4. Порядок і строки апеляційного оскарження	270
14.5. Вимоги до апеляційної скарги та її прийняття.....	270
14.6. Наслідки подання апеляційної скарги	271
14.7. Підготовка та проведення апеляційного розгляду.....	271
14.8. Повноваження суду апеляційної інстанції	272
14.9. Підстави для скасування або зміни судового рішення.....	273
14.10. Зміна вироку й ухвалення нового вироку.....	274
14.11. Новий розгляд у суді першої інстанції	274
14.12. Недопустимість погіршення становища обвинуваченого.....	274
14.13. Судові рішення та їх структура	275
14.14. Особливості перевірки ухвал слідчого судді й ухвал про тримання під вартою	275
14.15. Повернення матеріалів кримінального провадження.....	276
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>276</i>
Тема 15. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ.....	277
15.1. Загальна характеристика та предмет касаційного оскарження	277
15.2. Суб'єкти касаційного оскарження	278
15.3. Порядок, строки та вимоги до касаційної скарги	278
15.4. Відкриття касаційного провадження та його підготовка	278
15.5. Межі перегляду та касаційний розгляд.....	279
15.6. Передача справи на розгляд палати, об'єднаної або Великої Палати Верховного Суду	279
15.7. Повноваження суду касаційної інстанції та підстави для скасування рішень	280
15.8. Новий розгляд, закриття провадження, судові рішення	280
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>281</i>
Тема 16. ПРОВАДЖЕННЯ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ.....	282
16.1. Загальна характеристика та підстави	282
16.2. Суб'єкти і строки звернення.....	283
16.3. Вимоги до заяви та порядок подання.....	284
16.4. Відкриття провадження та відмова від заяви.....	284
16.5. Порядок перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та судові рішення за наслідками перегляду	284
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>285</i>

Тема 17. ОСОБЛИВІ ПОРЯДКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	286
17.1. Особливі порядки кримінального провадження як вияв диференціації кримінальної процесуальної форми.....	286
17.2. Види особливих порядків кримінального провадження.....	286
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>287</i>
Тема 18. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДСТАВІ УГОД	288
18.1. Загальна характеристика кримінального провадження на підставі угод	288
18.2. Угода про примирення: порядок ініціювання, умови укладення та зміст	289
18.3. Угода про визнання винуватості: порядок ініціювання, умови укладення та зміст	290
18.4. Загальні правила укладення угоди про примирення та угоди про визнання винуватості в кримінальному провадженні.....	292
18.5. Порядок досудового розслідування та судового провадження на підставі угоди	292
18.6. Наслідки невиконання угоди	294
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>294</i>
Тема 19. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ У ФОРМІ ПРИВАТНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ	296
19.1. Загальна характеристика кримінального провадження у формі приватного обвинувачення	296
19.2. Початок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.....	297
19.3. Особливості кримінального провадження, що здійснюються у формі приватного обвинувачення	297
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>298</i>
Тема 20. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ДІЯННЯ, КРИМІНАЛЬНА ПРОТИПРАВНІСТЬ ЯКОГО БУЛА ВСТАНОВЛЕНА ЗАКОНОМ, ЩО ВТРАТИВ ЧИННІСТЬ.....	299
20.1. Особливості закінчення досудового розслідування	299
20.2. Особливості судового провадження	300
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>300</i>
Тема 21. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ОКРЕМОЇ КАТЕГОРІЇ ОСІБ.....	302
21.1. Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження.....	302

21.2. Повідомлення про підозру	303
21.3. Особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання та обрання запобіжного заходу щодо судді	303
21.4. Особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання, обрання запобіжного заходу, проведення слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій стосовно народного депутата України	304
21.5. Інформування державних та інших органів чи службових осіб.....	305
<i>Питання для самоконтролю</i>	306

Тема 22. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ДО ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ В СПЕЦІАЛЬНОМУ ПОРЯДКУ

22.1. Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру в спеціальному порядку	307
22.2. Особливості участі представника юридичної особи, стосовно якої здійснюють кримінальне провадження	308
22.3. Особливості досудового розслідування.....	309
22.4. Особливості обчислення строку досудового розслідування	309
22.5. Загальні положення застосування обмежень до юридичної особи	310
22.6. Закінчення досудового розслідування	311
22.7. Акт про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру і реєстр матеріалів досудового розслідування	311
22.8. Особливості судового розгляду.....	312
22.9. Ухвала про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру	313
<i>Питання для самоконтролю</i>	315

Тема 23. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ.....

23.1. Суть і значення кримінального провадження щодо неповнолітніх	316
23.2. Види проваджень щодо неповнолітніх	318
23.3. Особливості досудового розслідування в кримінальному провадженні щодо неповнолітніх	318
23.4. Особливості предмета доказування в кримінальному провадженні щодо неповнолітніх	319

23.5. Участь законного представника неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого.....	320
23.6. Порядок виклику та допиту неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого	321
23.7. Порядок застосування до неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого запобіжного заходу.....	322
23.8. Особливості судового розгляду щодо неповнолітніх.....	323
23.9. Підстави застосування примусових заходів виховного характеру	324
23.10. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності	325
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>326</i>

Тема 24. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ **327**

24.1. Поняття і мета примусових заходів медичного характеру. Особи, до яких застосовують примусові заходи медичного характеру	328
24.2. Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру	328
24.3. Порядок здійснення досудового розслідування в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру та щодо обмежено осудних осіб. Обставини, що підлягають встановленню під час досудового розслідування в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру	329
24.4. Права особи, яка бере участь у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру	330
24.5. Запобіжні заходи до особи, стосовно якої передбачено застосування примусових заходів медичного характеру	330
24.6. Психіатрична експертиза	331
24.7. Об'єднання і виділення кримінальних проваджень. Закінчення досудового розслідування в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру	332
24.8. Судовий розгляд щодо особи, стосовно якої передбачено застосування примусових заходів медичного характеру	332
24.9. Ухвала суду в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру	333
24.10. Види примусових заходів медичного характеру	334
24.11. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру	335

24.12. Відновлення кримінального провадження. Оскарження ухвали суду.....	336
<i>Питання для самоконтролю</i>	337
Тема 25. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ, ЯКЕ МІСТИТЬ ВІДОМОСТІ, ЩО СТАНОВЛЯТЬ ДЕРЖАВНУ ТАЄМНИЦЮ	338
25.1. Охорона державної таємниці під час кримінального провадження	338
25.2. Особливості проведення експертизи в кримінальному провадженні, яке містить державну таємницю	339
<i>Питання для самоконтролю</i>	340
Тема 26. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ, КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ, НА ПОВІТРЯНОМУ, МОРСЬКОМУ ЧИ РІЧКОВОМУ СУДНІ, ЩО ПЕРЕБУВАЄ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ ПІД ПРАПОРОМ АБО З РОЗПІЗНАВАЛЬНИМ ЗНАКОМ УКРАЇНИ, ЯКЩО ЦЕ СУДНО ПРИПИСАНО ДО ПОРТУ, РОЗТАШОВАНОГО В УКРАЇНІ.....	341
26.1. Службові особи, уповноважені на вчинення процесуальних дій на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває під прапором або розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні	341
26.2. Процесуальні дії під час кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні	342
26.3. Строки звернення з клопотанням про арешт тимчасово вилученого майна і законного затримання особи.....	343
26.4. Місце проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на території дипломатичних представництв, консульських установ, суден України	344
<i>Питання для самоконтролю</i>	345
Тема 27. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	346
27.1. Характеристика надання та отримання міжнародної правової допомоги чи іншого міжнародного співробітництва без договору	347
27.2. Форми міжнародного співробітництва під час кримінального провадження	348

27.3. Центральні органи України, що забезпечують міжнародне співробітництво в кримінальному провадженні	348
27.4. Порядок виконання процесуальних дій дипломатичними представництвами або консульськими установами	349
27.5. Зберігання та передавання речових доказів і документів під час міжнародного співробітництва.....	349
27.6. Доказова сила офіційних документів під час міжнародного співробітництва.....	350
27.7. Зміст і форма запиту про міжнародну правову допомогу	351
27.8. Підстави відмови запитуючій стороні в задоволенні запиту про міжнародну правову допомогу в Україні	352
27.9. Порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України	353
27.10. Представник компетентного органу запитуючої держави.....	354
27.11. Порядок виклику особи, яка перебуває за межами України.....	355
27.12. Порядок направлення запиту про видачу особи (екстрадицію).....	356
27.13. Порядок підготовки документів і направлення запитів про видачу особи в Україну	356
27.14. Тимчасова видача та процесуальний порядок її здійснення.....	358
27.15. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України.....	358
27.16. Характеристика тимчасового арешту	359
27.17. Особливості застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою для забезпечення видачі особи (екстрадиційний арешт)	361
27.18. Екстрадиційна перевірка та процесуальний порядок її здійснення.....	363
27.19. Підстави відмови у видачі особи (екстрадиції).....	364
27.20. Порядок й умови перейняття кримінального провадження від іноземних держав.....	365
27.21. Випадки неможливості перейняття кримінального провадження	365
27.22. Порядок, умови, зміст і форма клопотання про передавання кримінального провадження компетентному органу іншої держави	366
27.23. Підстави та порядок виконання вироків судів іноземних держав	367
27.24. Підстави розгляду питання про передачу засуджених осіб та їх прийняття для відбування покарання	368
27.25. Умови передачі засуджених осіб та їх прийняття для відбування покарання.....	368
27.26. Особливості повідомлення про зміну або скасування вироку суду України щодо громадянина іноземної держави	370

27.27. Порядок розгляду запиту (клопотання) про передачу громадянина України, засудженого судом іноземної держави, для відбування покарання в Україні	371
27.28. Розгляд судом питання про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України	372
27.29. Організація виконання покарання щодо переданої засудженої особи в Україні.....	373
<i>Питання для самоконтролю</i>	374

Тема 28. ОСОБЛИВИЙ РЕЖИМ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ, СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....376

28.1. Правова природа особливого режиму досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану	376
28.2. Особливості початкового етапу досудового розслідування	378
28.3. Специфіка реалізації функцій окремих суб'єктів кримінального провадження на стадії досудового розслідування в умовах воєнного стану	379
28.4. Особливості фіксації перебігу й результатів слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій в умовах воєнного стану	380
28.5. Специфіка застосування заходів забезпечення кримінального провадження на стадії досудового розслідування в умовах воєнного стану	384
28.6. Особливий режим судового розгляду в умовах воєнного стану ...	388
<i>Питання для самоконтролю</i>	390

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА391

ЛІТЕРАТУРА ДО КОЖНОЇ ТЕМИ.....405

ПЕРЕДМОВА

Кримінальний процес посідає особливе місце в системі юридичних дисциплін, оскільки саме через його механізми реалізується захист прав особи, інтересів суспільства й держави від протиправних посягань. Розуміння логіки та структури кримінального процесу є необхідною умовою для професійної діяльності будь-якого юриста незалежно від обраної ним спеціалізації. Практична діяльність у сфері кримінального процесу потребує не лише знання законодавства, а й уміння аналізувати процесуальні ситуації, приймати обґрунтовані рішення та передбачати їх наслідки. Формування таких компетентностей можливе лише за умови глибокого розуміння природи процесуальних інститутів та їх взаємозв'язків у загальній системі кримінального процесуального регулювання.

Підготовка цього навчального посібника зумовлена потребою систематизованого висвітлення основних інститутів кримінального процесу, яке поєднувало б теоретичну ґрунтовність з практичною спрямованістю. Вивчення кримінального процесуального права нерідко спричиняє складнощі через значний обсяг процесуальних норм, складність їх взаємозв'язків і динамічність судової практики.

Навчальний посібник структуровано так, щоб забезпечити послідовне опрацювання матеріалу: від загальних засад кримінального провадження до особливостей окремих процесуальних інститутів. Матеріал викладено з огляду на потреби як тих, хто лише розпочинає вивчення кримінального процесу, так і тих, хто вже має певний досвід роботи з кримінальним процесуальним законодавством.

Навчальний посібник має на меті сприяти формуванню системного бачення кримінального процесу як цілісного правового явища. Автори прагнули представити матеріал так, щоб читач мав змогу не лише опанувати окремі процесуальні норми, а й усвідомити їх роль у реалізації завдань кримінального провадження, визначити взаємозв'язки між різними стадіями процесу та процесуальними інститутами.

Авторський колектив висловлює сподівання, що цей навчальний посібник стане корисним інструментом в освітньому процесі та професійній діяльності юристів.

[Перейти на сайт →](#)